

Raadsvergadering d.d. 22-5-2025

Aan de raad,

Onderwerp

1^e begrotingswijziging 2025, ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 GR
Peelgemeenten

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. Geen zienswijze af te geven bij de 1^e begrotingswijziging 2025.
2. De zienswijze bij de ontwerpbegroting 2026 en de 1^e begrotingswijziging 2026 van de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten vast te stellen en te sturen naar de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten.
3. De financiële gevolgen voor het lopende jaar en het komende jaar (na definitieve vaststelling door de GR Peelgemeenten) te betrekken bij de samenstelling van de Financiële rapportage 2025 en Kadernota 2026.

Samenvatting

De gemeenschappelijke regeling (GR) Peelgemeenten heeft op 25 maart 2025 de 1^e begrotingswijziging 2025, ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 voor zienswijze aangeboden. U krijgt de mogelijkheid hierover een zienswijze in te dienen. Nadat alle deelnemende raden aan het Dagelijks Bestuur hun zienswijzen hebben kenbaar gemaakt, worden de concept 1^e begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de concept 1^e begrotingswijziging 2026 door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten vastgesteld.

Aanleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt in artikel 35 dat de begrotingswijziging en ontwerpbegroting twaalf weken voordat deze aan het algemeen bestuur worden aangeboden, toegezonden worden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raad kan dan zijn zienswijze over de begrotingswijziging en de ontwerpbegroting geven.

Beoogd effect en/of resultaat

Een door de deelnemende gemeenten gedragen begrotingswijziging en begroting dragen positief bij aan het effect van de activiteiten van de GR Peelgemeenten.

Argumenten

1.1 De 1^e begrotingswijziging 2025 van de GR Peelgemeenten heeft met name betrekking op afname van de formatie schuldhelpverlening fase 1.

Het voorstel is om geen zienswijze af te geven bij de 1^e begrotingswijziging 2025.

In de schuldhelpverlening onderscheiden we twee fases. Fase 1 is de stabilisatiefase, gericht op het in evenwicht brengen en houden van inkomsten en uitgaven. Fase 2 is de

schuldregelingsfase, gericht op het treffen van regelingen voor de schulden. Gemeente Laarbeek neemt de plustaak schuldhelpverlening fase 1 bij GR Peelgemeenten af. Door de nauwe en efficiënte samenwerking tussen schuldhelpverleners van fase 1 en fase 2 kan de formatie schuldhelpverlening fase 1 met 0,45 fte worden teruggebracht. Dit leidt tot lagere structurele kosten.

Daar tegenover zien we hogere structurele kosten in verband met uitbreiding van de formatie gedragswetenschapper met 0,22 fte en zijn er extra kosten in verband met het herstelplan inburgering. Het herstelplan inburgering betreft incidentele kosten om deze per 1 juli 2024 overgedragen nieuwe taak van de GR Peelgemeenten op orde te krijgen. Per saldo zijn de nadelige financiële gevolgen van de 1e begrotingswijziging 2025 voor onze gemeente beperkt.

2.1 Gezien de financiële uitdagingen van onze gemeente is onderzoek naar de inzet van de incidentele formaties kwaliteit en flexpool jeugd nodig.

De GR Peelgemeenten heeft in haar begroting 2025 incidentele formatie voor kwaliteit en voor flexpool jeugd opgenomen. Ook in haar ontwerpbegroting 2026 en meerjarenschijven 2027 t/m 2029 zien we de incidentele lasten van 1 fte kwaliteit en 1 fte flexpool jeugd terug. Gezien de financiële uitdagingen van onze gemeente roepen wij de GR Peelgemeenten op om te onderzoeken per wanneer en op welke wijze beide incidentele inzetten kunnen worden gestopt of vervangen. En vragen wij de GR Peelgemeenten om eventuele financiële consequenties te verwerken via een wijziging van uw begroting 2026.

2.2 Het onderbrengen van de taak Leerplicht bij GR Peelgemeenten mag niet tot meerkosten leiden.

De GR Peelgemeenten heeft op advies van de managers sociaal domein begin 2024 ingestemd met het nader uitwerken van de samenwerking op het taakonderdeel Leerplicht. Hierbij onderzoekt zij het beleggen van de uitvoering van de Leerplichtwet inclusief beleidscapaciteit bij de GR Peelgemeenten. Wij zien wel degelijk de voordelen van de samenwerking op het taakonderdeel Leerplicht. Echter, mocht het onderbrengen van de taak Leerplicht bij de GR Peelgemeenten tot meerkosten leiden, dan vragen wij – gezien de grote financiële uitdagingen – ons tijdig hierin mee te nemen.

2.3 Financiële uitdagingen bij gemeente hebben directe gevolgen voor de gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. We begrijpen de uitdagingen waar de GR Peelgemeenten voor staat en dat het zeer lastig is om te bezuinigen. Desondanks stellen wij u voor om deze oproep in de zienswijze te doen. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af kunnen gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij gemeenschappelijke regelingen. Wij stellen ook voor om in de zienswijze de GR Peelgemeenten op te roepen om geen indexering toe te passen voor in ieder geval de jaren 2026 en 2027.

Daarnaast stellen we voor om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk (gemeenten met de gemeenschappelijke regelingen) te onderzoeken en aan te passen vanaf 2028. Wij verwachten van de gemeenschappelijke regelingen dat ze in het kader van scherper begroten ook daarbij passende indexpercentages toepassen. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en indien mogelijk aan te passen en om bij aanpassing van de indexering de consequenties daarvan in beeld te brengen.

Tot slot stellen we voor om in de zienswijze de GR Peelgemeenten op te roepen om verdere bezuinigingenbesparingen te onderzoeken en de komende jaren in ieder geval geen verdere stijgingen van de gemeentelijke bijdragen voor te stellen. Hierbij vragen wij de GR Peelgemeenten om voorstellen uit te werken rondom het excellent werkgeverschap en het innovatiebudget.

2.4 Met uw zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2026 roept u de GR Peelgemeenten op tot het stellen van voorwaarden waar een voorstel tot ontdubbelen van de bijzondere bijstand aan moet voldoen om succesvol te zijn.

Het risico bestaat anders dat het wegvallen van de inzet van Peelgemeenten, (gedeeltelijk) opgevangen moet worden door Senzer en/of de lokale gemeenten. Of dat het ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners. Wij stellen dan ook voor om via de zienswijze de GR Peelgemeenten op te roepen om voorwaarden te formuleren voor de nieuwe situatie van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap op dit taakveld en aanverwante taken nader uit te werken en financieel te vertalen. Ten slotte stellen we voor om in de zienswijze op te nemen om de wijziging alleen door te zetten als dit ook in tijd, financiële middelen en kwaliteit voordeel oplevert voor alle betrokken inwoners en organisaties.

3.1 Het verwerken van de financiële gevolgen is noodzakelijk om te voldoen aan de eisen van begrotingsrechtmatigheid.

Het verwerken van de financiële gevolgen van de 1^e begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de 1^e begrotingswijziging 2026 is noodzakelijk om te voldoen aan de eisen van begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Volgens het BBV dienen uitgaven enkel als rechtmatig te worden beoordeeld als hiervoor een toereikend budget is opgenomen in de door de raad vastgestelde begroting of begrotingswijziging.

Kanttekeningen

3.1 Mogelijk vallen de incidentele kosten voor het herstelplan inburgering hoger uit.

Mede door personele wisselingen, ziekte en omdat het een nieuwe taak is per 1 juli 2024, zijn er tijdelijk extra middelen nodig om de basis op orde te krijgen voor inburgering. Dit is opgenomen in de 1^e begrotingswijziging 2025. Hoewel de verwachting is dat een half jaar voldoende is, bestaat er een kans dat dit langer gaat duren. Een mogelijke extra vraag naar financiële middelen leidt dan tot een hogere gemeentelijke bijdrage.

3.2 Het risico bestaat dat het voordelig saldo in verband met het ontdubbelen van de taak bijzondere bijstand lager uitvalt.

De daadwerkelijke kostentoerekening door Senzer aan gemeente Laarbeek voor het uitvoeren van de taak bijzondere bijstand is nog niet bekend. Deze kostentoerekening komt pas tot

uitdrukking bij de uitwerking van het voorstel rondom de overdracht van de taak bijzondere bijstand.

Financiën

1^e begrotingswijziging 2025

Voor Laarbeek leidt de verhoging van de uitvoeringskosten 2025 van € 13.412 tot een totaalbedrag van € 3.484.539. Voornaamste oorzaken van deze verhoging zijn:

- Uitbreiding formatie Gedragswetenschapper (0,22 fte) (structureel nadeel);
- Afname formatie schuldhulpverlening fase 1 (0,45 fte) (structureel voordeel);
- Herstelplan inburgering (incidenteel nadeel);
- Stopzetting project publieke maatwerkers (puma's) per 1-6-2025 (structureel voordeel);
- Afbouw bijdrage centrumgemeente Helmond inzake Beschermd Wonen (structureel nadeel).

Dekking van het nadelige saldo van € 13.412 vindt plaats door volledige inzet van het beschikbare restant-budget van € 35.000 voor de inzet GZ psycholoog. Per saldo leidt dit tot een voordelig saldo van € 21.588 hetgeen zal worden verwerkt in de Financiële rapportage 2025.

Ontwerpbegroting 2026

Naast de structurele doorwerking van de 1^e begrotingswijziging 2025 stijgen de lasten met name als gevolg van de indexering directe kosten 2026, vermeerderd met opslag overhead (26%) en opslag innovatie & ontwikkeling (3%). Daarbij is de indexering uit de kadernota 2026 toegepast: gewogen index van 3,7% (op basis van 3,8% loon en 2,2% prijs).

Gelet op het bovenstaande wordt per saldo aan Laarbeek een extra structurele bijdrage gevraagd van € 126.873 ten opzichte van de bijdrage 2025 vóór 1^e begrotingswijziging 2025. Daarmee komt de totale bijdrage 2026 van Laarbeek op € 3.598.000.

De dekking van het nadelige saldo van € 126.873 zal worden betrokken bij de samenstelling van de Kadernota 2026.

1^e begrotingswijziging 2026

Voor Laarbeek leidt de verlaging van de uitvoeringskosten 2026 van € 167.300 tot een begroting 2026 na wijziging van € 3.430.700. Voornaamste oorzaak van deze voordelige verlaging betreft het ontdebellen van de taak bijzondere bijstand, door het beleggen van deze taak bij Senzer.

Indien GR Peelgemeenten geen rol meer heeft in de taak bijzondere bijstand gaan óók de beleidsvoorbereidende werkzaamheden naar Senzer over. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage aan Senzer. We schatten de totale stijging van de gemeentelijke bijdrage aan Senzer voor Laarbeek in op een bedrag van € 137.400.

Het uiteindelijk voordelig saldo in verband met het ontdebellen van de taak bijzondere bijstand komt daarmee uit op € 29.900. Dit voordelige saldo van € 29.900 zal worden betrokken bij de samenstelling van de Kadernota 2026.

Communicatie

N.v.t.

Vervolgstappen

Na behandeling in de gemeenteraad wordt de zienswijze naar het Dagelijks Bestuur van de GR Peelgemeenten gestuurd.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Aanbiedingsbrief 1^e begrotingswijziging 2025, ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten
2. 1^e begrotingswijziging 2025 GR Peelgemeenten
3. Ontwerpbegroting 2026 GR Peelgemeenten
4. 1^e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten
5. Concept raadsvoorstel 1^e begrotingswijziging 2025, ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten
6. Concept raadsbesluit 1^e begrotingswijziging 2025, ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten
7. Concept zienswijze ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten

Het college van burgemeester en wethouders,

de gemeentesecretaris van Laarbeek

de burgemeester van Laarbeek

J.W.M. van de Ven

L.A.G.P. van der Aa